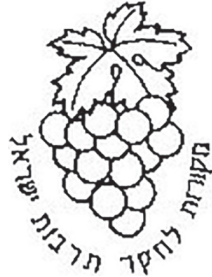

יוחנן קאפח
פירוש רבי יוסף חיון
על ספר ירמיהו

מקורות לחקר תרבות ישראל • 27

איטכולוז

סדרת מחקרים במדעי היהדות

בעריכת עמוס גאולה

פירוש רבי יוסף חיון על ספר ירמיהו

הוועדה האקדמית:

נעמי גרינהויז • מאיר לוקשין • יוסף עופר

קרן הרב דוד משה ועמליה רוזן (ע"ר)

חברי הוועד המנהל של הקרן:

מנחם בן ששון (יו"ר) • שולמית אליצור • חגי בן שמאי • משה בר אשר

אברהם גרוסמן • צבי פיין • מרדכי עקיבא פרידמן • דניאל שפרבר

פירוש רבי יוסף חיון על ספר ירמיהו

מאת

יוחנן קאפח

יוצא לאור מתוך כתב יד יחיד
עם מבוא, הערות וציון מקורות

המכללה האקדמית
הרצוג
רשות המחקר

האיגוד העולמי
למדעי היהדות

הספר יוצא לאור בסיוע
מועצת הפיס לתרבות ואמנות

מפעל הפיס

ובסיוע משרד התרבות והספורט – מינהל התרבות

באמצעות מבוע – למחקר וליצירה

עורך: עמוס גאולה
עריכת לשון: אברהם שמאע
עיצוב ועימוד: יהודית שטרנברג
עיצוב העטיפה: מעין ארד
הדפסה וכריכה: דפוס אופסט נתן שלמה

© כל הזכויות שמורות

למכללה האקדמית הרצוג, לקרן הרב דוד משה ועמליה רוזן
ולאיגוד העולמי למדעי היהדות (ע"ר)
כולל זכות פיענוח כתבי היד. אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט או לאחסן במאגר
מידע, לשרר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני, או אחר – כל
חלק שהוא מן החומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא
בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמו"ל.

ירושלים תשפ"ב

מסת"ב 5-5-92115-965-978

תוכן העניינים

חלק א: מבוא

7	פתח דבר
9	פרק ראשון: ר' יוסף חיון – קורות חייו ויצירתו
10	חיבוריו
19	רבו
20	בני דורו ותלמידיו
21	חיון ואברבנאל
	התעלמות אברבנאל מחיון • נקודות דמיון שבין חיון לאברבנאל • הכרלים שבין חיון לאברבנאל
	היסטוריה וריאליה
38	פרק שני: ספר ירמיהו – זמן מחברו ואופן סידורו לפי ר' יוסף חיון
38	מחבר הספר
39	זמן כתיבת הנבואות
40	אופן סידור הנבואות בספר
	נבואות על ישראל ונבואות על הגוים • נבואות נחמה לאחר נבואות פורענות • סיפור חורבן ירושלים והמקדש • איזן מוקדם ומאוחר בנביא • מיקום הנבואה בספר כגורם מכריע בפירושה
46	פרק שלישי: שיטתו הפרשנית של ר' יוסף חיון
46	ביאור רחב כנגד הביאורים שאינם מספיקים
48	מקורותיו ודרך עבודתו
	מדרשים • תרגום יונתן • פרשנים
52	אמירות מתודיות
55	בין פשט לדרש
56	שאלות שאלות והעלאת ספקות
59	ביאור הכוונה הכוללת
60	הקדמות
62	שיטתיות ועקיבות בתיחום הנבואות
65	דקדוק, תחביר וידיעת שפות
72	ענייני מסורה
74	קרי וכתב
78	טעמי המקרא

81	שלילת 'כפל עניין במילות שונות' האם שלילת התופעה מאפיינת את פרשנות הדרש? • טכניקת ההבחנה בין מילים וביטויים דומים • הכרה במילים נרדפות • כפילות פסוקים במקומות שונים • גמישות השיטה • השפעת רכו • גישה דומה אצל פרשני פורטוגל
95	מידת שימושו במידה 'מושך עצמו ואחר עימו' משיכה קדמית • משיכה אחורית • משיכה לאחור ולפנים • משיכה של אות בודדת • הסתייגות ממשיכה שלא לצורך • פירוש נוסף לצד הפירוש בדרך המשיכה
102	פרשנות איש התלמוד וההלכה
109	פרק רביעי: ענייני הגות
109	נבואה
115	השפעת רמב"ם
118	השפעת הפילוסופיה
122	השתקפות המתח הבין דתי בפירושו
132	פרק חמישי: כתב היד
132	תיאור כתב היד האם כתב היד הוא אוטוגרף? • שלושה סוגי הגהות בשולי הדף
140	סוגים שונים של הגהות ותיקונים תיקוני טעויות • הגהות לצורך דיוק, חזרה או פירוש טוב יותר • תיקון לתיקון – הגהה להגהה • תיחומי נבואות
146	תופעות אחרות בכתב היד
	ח ל ק ב : מ ה ד ו ר ת ה פ י ר ו ש
149	עריכת המהדורה רשימת הסימנים במהדורה 152
153	ראשי תיבות וקיצורים הנזכרים בגוף הפירוש
154	לוח הנבואות בספר ירמיהו על פי ר' יוסף חיון
155	הפירוש לספר ירמיהו
663	תצלומי כתב היד
665	ביבליוגרפיה ספרות תלמודית ורבנית • ספרות מחקר
677	מפתחות מפתח המקורות • מפתח השמות והעניינים